

Первое, в Украине сформировано единое информационное пространство, что является необходимым условием эффективного управления хозяйственной деятельностью и активным позиционированием отечественных рынков в мировом экономическом пространстве.

Второе, процессы развития информационного рынка идут хаотично, регионы Украины имеют различные потенциалы информационных ресурсов, что уже сегодня предопределяет их будущую модель функционирования. Но данные аспекты развития информационного рынка не изучаются и не получают адекватной оценки на уровне научных и коммерческих исследований. А в результате национальный информационный рынок формируется в условиях асимметрии информации.

Література

1. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]/[В.Л.Ортинський, І.С.Керницька, З.Б.Живко та ін.]; - К.: Правова єдність, 2009. - 544с.

Чорна В.О.

МІГРАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН

Величезний вплив на економічні, соціальні процеси, стрімке зростання обсягів міграції в Україну обумовлює важливість дослідження міграційних процесів. В останні роки актуальним стає вивчення проблем міграції в наукових дослідженнях демографів, соціологів, психологів, культурологів, етнографів, економістів, юристів, політологів, а також фахівців в інших галузях науки: С. Рязанцева, О. Леонтенко, М. Долішнього, О. Малиновської, В. Новіка, Ю. Олєфіра, С. Пирожкова, О. Позняка, М. Романюка, О. Хомра. Українськими вченими вже накопичений досвід, що дозволяє охарактеризувати основні риси, масштаби і важливість міграційних процесів, але з кожним роком актуальність даної проблеми зростає, що викликано, передусім, негативними наслідками від міграції [6, с.6].

Метою роботи є аналіз поточної міграційної ситуації в країні: сутність і наслідки міграції, причини міграційної активності громадян України.

Масштаби та напрямки міграції трудових ресурсів свідчать про стабільність або, навпаки, нестабільності суспільного розвитку країни, про рівень життя населення, розвитку економіки. Основним чинником, що обумовлює значні масштаби трудової міграції українців за кордон, є економічна ситуація в країні. Навіть зростання темпів економічного розвитку і рівня життя населення в Україні в останні роки не мають суттєвого впливу на зниження міграційної активності українських громадян. Саме через економічної нестабільності, незабезпеченість робочими місцями, відсутність умов застосування своїх інтелектуальних, творчих здібностей, маленькою реальною заробітною плати та постійної напруженої політичної та економічної ситуації в країні щороку виїжджає понад 900

тис. чол.[3, с.96].

Офіційні статистичні дані свідчать, про те, що в період з 2003 по 2006 рр.. ситуація в міграційній сфері була практично незмінною. У 2006 р. міграційна активність громадян збільшилася більш ніж в 2 рази, а в 2007 р. в порівнянні з попереднім роком показники вибуття та прибуття значно знизилися. І вже в 2008 році, показники знову придбали тенденцію збільшення так і триває до 2011 року[3, с.98]. Якщо громадянин України не володіє достатнім обсягом капіталу або високим рівнем розумових і фізичних здібностей, знайти гідне, добре оплачуване робоче місце досить важко, особливо в умовах економічної нестабільності. В умовах зростаючих вимог до найманого працівника, та частина населення, яка здобула вищу освіту і ефективно застосовує свої знання у практичній діяльності, значно підвищує свою ціну на ринку праці. І тоді у цих людей стоїть вибір: працювати за фахом в Україні чи, наприклад, у Західній Європі, де заробітна плата буде в кілька разів вище. Існують не тільки економічні причини міграційних процесів, а також причини гуманітарного, культурного, екологічного, психологічного, правового порядку, які будуть посилюватися в міру вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку країн.

Специфічним ознакою трудової міграції сьогодні є те, що вона починає набувати характер «незворотності». Якщо в 90-х роках ХХ ст. більшість громадян України, які виїжджають за кордон на заробітки, сприймали це як тимчасове явище і сподівалися, що як тільки економічна ситуація в країні покращиться, вони повернуться, то тепер значна частина тих, хто виїхав тоді на роботу, не поспішає повертатися.

Загрозливою тенденцією розвитку сучасної трудової міграції є той факт, що батьки, які виїхали і працюють за кордоном уже досить тривалий час, починають залучати в такі поїздки дітей. За експертними даними МЗС України, на заробітках за кордоном нелегально перебуває понад 2,3 млн. громадян України. Проте вважається, що дана цифра значно занижена. За різними оцінками, чисельність емігрантів коливається від 2 до 7 млн. чол. Такі масштаби міграції українських громадян зумовлюють великі втрати робочої сили, які можуть мати в майбутньому серйозні негативні наслідки для економічного розвитку України [4, с.89]. Зовнішня трудова міграція має не тільки негативні, але і позитивні наслідки. Трудова міграція є чинником, що знижує тиск безробіття на внутрішній ринок праці, отже, зменшує рівень соціального напруження в суспільстві. Для громадян України, які мають високий рівень кваліфікації, можливість працевлаштування за кордоном, часто є шансом забезпечити більш широкі можливості професійної самореалізації та отримати більш високий рівень матеріального достатку. Також позитивним наслідком трудової міграції є те, що певна частина українців змогла заробити собі початковий капітал за кордоном і почати власний бізнес в Україні. Згідно з прогнозом Олексія Позняка, завідділом міграційних досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, вже через 10-15 років Україна зіткнеться з гострим браком робочої сили (адже населення України скорочується в основному за рахунок зменшення кількості дітей) і буде змушена залучати мігрантів. Це цілком зрозуміло, - говорить

Позняк. - По-перше, місця в Росії достатньо: за європейськими мірками її територія освоєна нерівномірно. Зацікавленість же саме в українських мігрантів пояснюється порівняно невеликими відмінностями у менталітеті і мовою. Отже, враховуючи назріваючі проблеми в Україні, можна говорити про те, що ми вступаємо в боротьбу за населення [6, с.105].

Таким чином, міграція української робочої сили має великий вплив як на розвиток економіки країни зокрема, так і на світові процеси загалом. Передумовами цього процесу є соціальні, економічні, політичні чинники. Міграція населення має як позитивні, так і негативні наслідки. Але, незважаючи на великі інвестиції мігрантів в економіку України, позитивне сальдо міграції, міграційний рух носить негативний характер. Для підвищення рівня контролю над міграційними процесами формування державної міграційної політики має будуватися на принципах комплексності та системності, протидії нелегальній міграції; забезпеченні соціального захисту тимчасових мігрантів; формуванні ефективного механізму регулювання міграційних процесів. Держава зобов'язана зацікавити населення у проживанні на території України - підвищити рівень життя, збільшити кількість нових робочих місць, стабілізувати економіку, налагодити політичну ситуацію в країні.

Література

1. Василенко П. Як живуть українці за кордоном? / П.Василенко // Профспілкові вісті. – 2009. – №17. – С.29-31.
2. Гаврилечко Ю. Трудові мігранти в Україні: виклик часу чи екзотика? / Ю.Гаврилечко // Праця і Закон. – 2009. – №3. – С.14-16.
3. Гайдуцький А.П. Масштаби доходів українських трудових мігрантів / А.П. Гайдуцький // Економіка та держава. – 2009. – №2. – С.96-99.
4. Гайдуцький А.П. Характерні риси української трудової міграції за кордон / А.П. Гайдуцький // Економіка та держава. – 2010. – №9. – С.88-92.
5. Зовнішня трудова міграція в Україні як демографічна проблема // режим доступу [<http://dialogs.org.ua/ua/project.>]
6. Зовнішні трудові міграції населення України / За ред. Е.М. Лібанової, О.В. Позняка / – К.: РВПС України, 2002. – 206 с.
7. Лапшина І. А. Особливості міжнародної міграції робочої сили в умовах формування економіки України / І. А.Лапшина // Формування ринкової економіки в Україні. - 2010.- С. 41-48.